

ПГТОТ „СВЕТИ ИВАН РИЛСКИ“- ГР.ПЕРНИК

УТВЪРЖДАВАМ:

/инж.М.Герчева-Ангова/

Директор

**ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ
НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ**

Програмата е създадена на основание чл.263, ал.1, т.8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приет от Педагогически съвет на 14.09.2020г.

2020/2021 година

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за превенция на ранното напускане на училище в ПГOT „Свети Иван Рилски“ е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи, определящи приоритети на развитие до 2020г., в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система. Програмата конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и на преждевременно напускане на училище. С дейностите си програмата е ориентирана към реализиране на политики и мерки за постигане на стратегическата цел и оперативните цели на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020). Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на ПГOT „Свети Иван Рилски“ град Перник за превенция на ранното напускане на образователната система:

- ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ
- НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ
- ЗАКОН ЗА МЛАДЕЖТА
- СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВЯНЕ ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА / 2013 – 2020 г. /
- НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ И ПОВИШАВАНЕ НА ГРАМОТНОСТТА / 2014 – 2020г. /
- КОНВЕНЦИЯ ЗА БОРБА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯТА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Програмата се основава на определените в Стратегията водещи принципи за: законосъобразност, партньорство, прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите, приемственост, устойчивост на резултатите, своевременност, отчетност и контрол.

За целите на програмата се прилагат определенията, дадени в Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система. Като „преждевременно напуснали училище“ се определят лицата между 18 и 24 години, завършили едва основно образование или по-ниска образователна степен и които вече не участват в никаква форма на образование или обучение. „Отпадане от училище“ е отписането от училище на ученик до 18-годишна възраст преди завършване на последния гимназиален клас, ако лицето не е записано в друго училище.

Превенцията и преодоляването на проблема изиска интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионално развитие на децата и младите хора в България.

Един от факторите за преждевременно напускане на образователната система наложи въвеждането на единен Механизъм за противодействие на училищния тормоз, който има за цел да подпомогне училището в усилията му за справяне с това явление.

II.НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

- Необходимост от въвеждане на система в дейностите по превенция на отпадането.
- Необходимост от готовност за посрещане на нови предизвикателства, свързани с предпоставки за отпадане на ученици (социални и икономически фактори, процеси на миграция, честа смяна на местоживеещето и др.)

III.ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ :

Причините за отпадане от училище са многообразни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, застрашено от отпадане или вече отпаднало от училище.

Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са различни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда, а от друга и в педагогическия колектив.

Анализирали проблема константирахме, че учениците са в училище, но поради липса на интерес или слаби постижения в учебните занятия, допускат неизвинени отсъствия. Имат лоши прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище, както и слаби оценки, което неминуемо ги поставя в групата на застрашени от отпадане.

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории.

- 1.Социално - икономически причини.
- 2.Образователни причини.
- 3.Причини свързания със здравния статус.
- 4.Психологически причини.

- Социално – икономически причини: ниски доходи, лошото качество на живот на определени социални слоеве, поради задължение да гледа по – малкия си брат/сестра;
- Образователни причини: слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище, затруднения при усвояването на учебния материал, наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и други;
- Причини свързани със здравния статус: интегриране на децата със специални образователни потребности в училище и здравословни проблеми на учениците
- Психологически причини: неувереност в себе си, чувство за неуспех, отчуждение от натрупания училищен опит и други.

В ПГОТ „Свети Иван Рилски“ град Перник учениците, застрашени от отпадане са основно тези, които имат неизвинени отсъствия, слаб успех или проблеми в семейството.

IV.ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно отпадане на ученици от идентифицираните рискови групи в училище.
2. Подобрени резултати от НВО, ДЗИ, ДИ по теория и практика на професията/специалността, олимпиади и състезания, и осигурена образователна и личностна подкрепа на всеки ученик.

V.ПОЛИТИКИ И МЕРКИ:

Политиките и мерките, които ПГОТ „Свети Иван Рилски“ град Перник предприема за преодоляване на причините за отпадане са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки като се отчита спецификата на училището и нуждите от подкрепа на всяко дете. В училището се акцентира върху силните страни на всеки ученик, което подпомага личностното му развитие.

Политики и мерки в ПГОТ „Свети Иван Рилски“ град Перник, произтичащи от семайни и социални причини:

1. Възможно е нежелание на родителите детето да ходи на училище, поради страх от социална изолация, по – ниска самооценка, невъзможност към адаптиране към учебния процес и останалите ученици.

Мерки: Мотивиране, консултиране и подпомагане, чрез дейности за приобщаване на децата със специални образователни потребности, децата от ромски произход, както и изоставени от семейства, заминали за чужбина.

2. Трудова миграция на родителите. Напускане на единия или двамата родители на страната, поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставане на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с новите модели на поведение на децата и трудовата социална обстановка.

Мерки: Ежеседмични контакти от класните ръководители с родителите/настойниците на учениците, консултации с психолози, сътрудничество с Отдел за закрила на детето и други институции, а при необходимост при прояви на тези деца – Детска педагогическа стая.

3. Недостатъчна образованост на родителите и липса на занижен контрол върху цялостното развитие на ученика. Изразява се в неконтролиране на часовете за прибиране от училище, непознаване на контактите и приятелския кръг на детето, непроверяване на изученото през деня и подготовката на ученика за следващия ден – домашни работи, изпълнение на други поставени от учителя задачи.

Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване на учебните часове и консултациите на учителите, провеждане на срещи на тези родители с ръководство, класни ръководители, мотивиране, консултиране и приобщаване към училищната общност.

4. Чести конфликти между агресивни родители, неглижиране и насилие над детето – побой, домашно насилие, развод и др.

Мерки: Сътрудничество с „Отдел за закрила на детето“ и други институции.

5. Социално слаби семейства .

Мерки: Оказване на социална помощ, чрез получаване на социални стипендии.

6. Преждевременно напускане на училище поради ранни бракове и раждане.

Мерки: Осигуряване на непрекъснати форми за информираност на тинейджърите за сексуалното им развитие, провеждане на обучение от РЗИ: „Пубертет, юношество и съзряване“, осигуряване на възможност за продължаването на прекъюналите училище в самостоятелна форма на обучение.

Други мерки и дейности:

1. Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на учениците:

- Изготвяне на справки от класните ръководители, в чиито класове има ученици от рискови групи.

- Обобщаване всяка седмица на информацията за отсъствията на учениците от класните ръководители. При натрупване на неизвинени отсъствия на ученик - информиране на родителите от класния ръководител за изясняване причините за отсъствията.

2. Запознаване на учениците с правилника за дейността на училището от класните ръководители още в първия час на класа.

3. Разглеждане в час на класа на теми свързани :

- с превенция на насилието;
- с неправомерните действия, характерни за малолетните и непълнолетните ученици;
- опасностите от сърфиране в интернет както и други рискови прояви, които могат да застрашат децата и да доведат до отпадането им от училище;
- теми свързани с гражданското образование /здравно образование и възпитание/.

4. Подпомагане адаптирането на учениците от осмите класове, чрез провеждане на разговори – за адаптация и екипност, от класните ръководители.

5. Утвърждаване на позитивна дисциплина – използване на мерки и подходи, гарантиращи изслушване на ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

6. Развитие на училищната общност – превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.

7. Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и спрявяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище.

8. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти – обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с един и същи ученици с цел повишаване на ефективността на педагогическите подходи.

9. По – голяма атрактивност на преподавания материал, чрез интерактивни методи, електронни уроци, онагледяване, практическа насоченост.

10. Осигуряване на всеки застрашен от отпадане ученик поради слаби оценки и невъзможност да покрие държавните образователни стандарти на консултации по съответните предмети по утвърден график

11. Занимания по интереси – за развитие на способностите и на компетентностите на учениците, за изява на дарбите им в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, гражданско и здравно образование.

12. Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни и извънучебни дейности: училищни турнири, спортни състезания, посещение на изложби и концерти и други.

13. Поощряване с морални и материални награди.

14. Индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава/ наставничество /.

15. Консултиране на застрашените от отпадане ученици с психолог.

16. Кариерно развитие: Много важни са дейностите свързани с професионалното ориентиране и кариерното развитие на учениците. Теми в час на класа „Моето първо работно място“, съвместни дейности с Центъра за кариерно развитие, представяне на интересни и желани професии.

17. Подобряване възможностите на обучение на ученици със СОП. Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностово развитие. В зависимост от оценката на индивидуалните потребности на ученика от екипа за подкрепа за личностно развитие.

18. Включване на родителската общност за повишаване на активността и сътрудничеството с училищното ръководство.

19. Сътрудничество с различни организации – Дирекция „Социално подпомагане“, Отдел за закрила на детето, ДПС и други.

20. Отчет на дейностите и мерките по програмата.

VI. ЗАДАЧИ И ДЕЙНОСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО ИМ

- Изработване ежегодно актуализиране на регистър на застрашените от отпадане ученици.

Регистърът се води от Главен Учител по информация, подадена от класните ръководители;

- Включване в плана на училищния ученически съвет дейности за създаване на подкрепяща среда;
- Включване в плана на класните ръководители на дейности за превенция на отпадане и работа с деца в рисък;
- Проучване чрез анкети и други методи на желанията за участие на учениците в извънкласни дейности;
- Сформиране на групи по извънкласни дейности в зависимост от желанията.

Класните ръководители, ръководителите на извънкласни дейности и членовете на ученическия съвет мотивират застрашения от отпадане ученици да се включат в избрани от тях форми;

- Прилагане на нови подходи в работата с родителите: активно включване в общи дейности на родителите- партньори на училището; работа на училищното настоятелство с родители на застрашени от отпадане деца;
- Установяване на ефективен диалог училище - външни институции, имащи отношение по проблема;
- Организиране на благотворителни акции за подпомагане на застрашени и социално слаби ученици;
- Мотивиране на педагогическия персонал за допълнителна работа по превенция на отпадането.

Програмата е приета на заседание на педагогическия съвет

протокол № 12/14.09.2020 г.